

<https://www.bbn.gov.pl/pl/wydarzenia/6032,Prezydent-podpisał-ustawe-zezwalajaca-na-ratyfikacje-traktatu-ONZ-o-handlu-broni.html>

26.04.2024, 11:37

21.10.2014

## Prezydent podpisał ustawę zezwalającą na ratyfikację traktatu ONZ o handlu bronią

---

**Prezydent Bronisław Komorowski podpisał we wtorek ustawę upoważniającą go do ratyfikacji traktatu o handlu bronią konwencjonalną, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w kwietniu 2013 r. Wobec ratyfikacji przez ponad 50 państw umowa ma wejść w życie w grudniu.**

**Informacja dotycząca ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 r. o ratyfikacji Traktatu o handlu bronią, sporządzonego w Nowym Jorku dnia 2 kwietnia 2013 r.**

Wobec faktu, iż dotychczasowe rozwiązania międzynarodowe dotyczące handlu bronią, jak np. Porozumienie z Wassenaar, miały charakter nieformalny i były jedynie zobowiązaniem politycznym dla państw uczestniczących, konieczne było ujednoczenie zasad regulujących międzynarodowy handel bronią na możliwie najwyższym, akceptowalnym przez wszystkich, poziomie. Dodatkowym, istotnym dla strony polskiej, elementem przemawiającym za formalnym uregulowaniem kwestii handlu bronią, było także dążenie do wyrównywania prawnych warunków funkcjonowania eksporterów z państw pozostających do tej pory poza systemem kontroli z uwarunkowaniami już obowiązującymi eksporterów polskich. Warto nadmienić, że Polska zaangażowana jest w promowanie i upowszechnianie międzynarodowych norm dotyczących praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego oraz przyjęcia dorobku prawnego Unii Europejskiej w tym zakresie. Polska znalazła się w ten sposób w grupie państw stosujących najwyższe standardy kontroli eksportu broni. Przyjęcie omawianego Traktatu ma wysoką rangę – jest to pierwszy w historii współczesnego świata prawnie wiążący instrument określający zakres przedmiotowy i funkcjonalny kontroli eksportu broni, a przede wszystkim ustalający jednolite w skali globalnej kryteria oceny wniosków o wydanie zezwoleń na jej wywóz (eksport).

W dniach 18–28 marca 2013 r. Końcowa Konferencja ONZ wypracowała tekst Traktatu, który nie uzyskał jednakże konsensusu w wyniku sprzeciwu Syryjskiej Republiki Arabskiej, Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej i Islamskiej Republiki Iranu. Na wniosek grupy państw zainteresowanych przyjęciem Traktatu, w tym Polski, Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 2 kwietnia 2013 r. formalnie przyjęło tekst Traktatu o handlu bronią kwalifikowaną większością głosów (154 głosy – za, wymienione trzy państwa głosowały przeciw, a 23 państwa wstrzymały się od głosu). Traktat otwarty do podpisu w dniu 3 czerwca 2013 r. został podpisany przez przedstawiciela Polski 1 lipca 2013 r.

Celami Traktatu są umocnienie międzynarodowego i regionalnego pokoju, bezpieczeństwa i stabilności, zmniejszanie ludzkiego cierpienia oraz promowanie współpracy, przejrzystości i odpowiedzialnego działania Państw Stron w dziedzinie międzynarodowego handlu bronią konwencjonalną. Traktat nie ma na celu utrudnianie państwom legalnego sprzedawania, nabywania i posiadania broni dla ich bezpieczeństwa, porządku publicznego i samoobrony zgodnie z prawem międzynarodowym. Nie odnosi się on też do kwestii wewnątrz krajowego handlu bronią i jej posiadania przez osoby fizyczne i podmioty gospodarcze.

Zgodnie z postanowieniami Traktatu, działania składające się na międzynarodowy handel bronią obejmują wywóz (eksport), przywóz (import), tranzyt, przeładunek (będący w rozumieniu i praktyce państw członkowskich UE jednym z elementów procedury tranzytu) oraz pośrednictwo, zwane „transferem”.

Traktat stanowi o objęciu krajowymi systemami kontroli obrotu także amunicji oraz części i komponentów do uzbrojenia wymienionego w art. 2 Traktatu. Ich wyodrębnienie oznacza w praktyce, iż wprowadzone będą one podlegać postanowieniom Traktatu, ale nie będą objęte wszystkimi zobowiązaniami Państw Stron w dziedzinie przejrzystości.

Traktat ustanawia zakazy transferu broni w przypadku, gdy transfer ten naruszałby zobowiązania wynikające ze środków przyjętych przez Radę Bezpieczeństwa ONZ, zobowiązania wynikające z umów międzynarodowych, których dane państwo jest stroną oraz w przypadku, gdy broń byłaby wykorzystywana do popełnienia zbrodni ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości, poważnych naruszeń Konwencji Genewskich z 1949 r. i innych zbrodni wojennych określonych w umowach międzynarodowych, których dane Państwo jest stroną.

Traktat zwiększa przejrzystość handlu bronią wprowadzając wymóg prowadzenia i przekazywania Sekretariatowi i innym Państwom Stronom informacji o dokonanych transferach broni. Traktat określa zasady współpracy międzynarodowej i zasady pomocy międzynarodowej w odniesieniu do jego wykonywania.

Postanowienia Traktatu określające jego zakres przedmiotowy pokrywają się z obowiązującymi regulacjami krajowymi dotyczącymi uzbrojenia i sprzętu wojskowego objętego kontrolą, jak też kontrolowanych form obrotu tymi towarami, tj. wywozu (eksportu), przywozu (importu), pośrednictwa oraz tranzytu, w tym również tranzytu, w trakcie którego następuje przeładunek. Według prawa unijnego i zgodnie z praktyką państw członkowskich UE, przeładunek nie jest traktowany jako odrębna forma obrotu, jest jednym z elementów procedury tranzytu. Po wejściu w życie omawianego Traktatu, w stosunku do Polski przeładunek nadal będzie odbywał się na podstawie zezwolenia na tranzyt.

Traktat o handlu bronią wchodzi częściowo w zakres wyłącznych kompetencji UE, a w części pozostaje w kompetencji państw członkowskich. W odniesieniu do kwestii wchodzących w zakres wyłącznych kompetencji UE została przyjęta decyzja Rady z dnia 3 marca 2014 r. upoważniająca państwa członkowskie do ratyfikacji, w interesie Unii Europejskiej, Traktatu o handlu bronią. Uzasadnienie do powyższej decyzji Rady upoważniającej państwa członkowskie do ratyfikacji, w interesie Unii Europejskiej, Traktatu o handlu bronią, wskazuje też wyraźnie, że postanowienia Traktatu pozostają w zgodności z prawem UE. Traktat nie wymaga wprowadzenia zmian w przepisach prawa UE obowiązujących w tym zakresie.

*Źródło: [prezydent.pl](http://prezydent.pl)*

---

[Tweetnij](#)